

3. Проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 28.12.2015 р. № 3726 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57580
4. Конституція України від 28 червня 1996 р./ Відомості Верховної Ради України (ВВР)/ 1996/ № 30, с. 141.
5. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 р. № 2135-12 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>

Татаренко А.Ю., студентка

Науковий керівник: Лускатов О.В., к.ю.н., доцент,
професор кафедри кримінально-правових
дисциплін юридичного факультету
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ)

УЧАСТЬ ПРИВАТНОГО ДЕТЕКТИВА У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ

Не є секретом для суспільства, що в Україні працюють приватні детективи. Їх діяльність поки ще не регламентована законодавством, але й не заборонена. Як відомо, процес її легалізації вже триває, але не закінчений, оскільки на прийнятій Верховною Радою 13 квітня 2017 року Закон України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» Президентом було накладено вето.

Розглянемо, які можливості зазначений вище проект закону пропонує надати приватним детективам щодо участі у процесі розслідування злочинів, та як це відбувається у окремих країнах.

На нашу думку, законодавець прагне надати приватним детективам можливість займатися доволі широким спектром питань, які були лише у

компетенції правоохоронних органів, й відтепер приватна та державна система доповнюватимуть одна одну.

Зокрема, згідно ст. 12 проекту Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність»

1. Приватна детективна (розшукова) діяльність здійснюється з метою пошуку, збирання та фіксації інформації, розшуку предметів, майна, людей і тварин, встановлення фактів та з'ясування різних обставин на замовлення замовника та згідно з договором про надання приватних детективних (розшукових) послуг...

3. Дозволяється надання таких видів приватних детективних (розшукових) послуг:

5) розшук зниклого (втраченого або викраденого) майна, предметів і тварин;

7) пошук і збір даних, які можуть бути приводом або підставою для звернення замовника приватних детективних послуг до правоохоронних органів або до суду з метою захисту його законних прав та інтересів [1].

Приватні детективи, об'єднання приватних детективів, які під час здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності отримали інформацію про факти вчинення кримінального правопорушення або про готування до вчинення кримінального правопорушення, зобов'язані невідкладно повідомити про це відповідний правоохоронний орган та передати йому матеріали, що підтверджують таку інформацію. За письмовими запитами суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності, за наявності згоди осіб, щодо яких здійснюється збір інформації, відповідні правоохоронні органи можуть надавати їм на договірній основі відомості, що містяться в адресних бюро, паспортних підрозділах, облікових підрозділах патрульної поліції, а також у підрозділах з обліку осіб, які мають судимість або притягалися до кримінальної відповідальності, якщо такі дані затребуються з дотриманням вимог законодавства.

На відміну від України, як констатує Бугайчук К.Л., у Російській Федерації діяльність приватних детективів врегульована законом. Автор акцентує увагу на тому, що зазначеним особам забороняється: приховувати від правоохоронних органів відомості про підготовку до вчинення або вже вчинені злочини; у будь-який спосіб перешкоджати діям органів державної влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів під час виконання ними їхніх законних повноважень; фальсифікувати матеріали та отриману інформацію; [4, с. 7].

Щодо взаємодії приватних детективів з правоохоронцями за кордоном наголошують й інші науковці.

Як зазначає Чередниченко О.Ю, приватний детектив у Великій Британії має достатньо широкий вибір технічних засобів для здійснення своєї діяльності, йому доступна навіть криміналістична лабораторія поліції Лондона. Крім того приватні детективи, через термінали, цілком законно отримати доступ до щонайменше 100 баз даних, а також до повного поіменного списку британських виборців і судових досьє. Підтримується дуже тісне інформаційне співробітництво між приватними детективними агентствами та державними правоохоронними органами (поліцією) під час розслідування злочинів та захисту прав і свобод громадян [2, с. 233].

Мотуз М. констатує, що взаємодія приватних детективів з державними правоохоронними органами Франції згідно із законодавством здійснюється таким чином:

1) міністр внутрішніх справ, міністр юстиції, орган судової влади в межах повноважень можуть витребувати від детектива, який обслуговує певну територію, будь-яку потрібну інформацію для забезпечення національної безпеки, підтримання громадського порядку, попередження та розкриття злочинів (інформація, що цікавить відповідні державні структури, повинна бути підготовлена та надана детективом у найкоротший строк);

2) якщо під час виконання своїх службових обов'язків детективу стане відомо про будь-які факти вчинення злочину або такого, що готується, він

повинен негайно поінформувати про це прокурора або суд на відповідній території [3, с. 211].

Таким чином, у різних країнах приватні детективи співпрацюють з правоохоронними органами, надають їм відомості щодо учинених злочинів та в свою чергу можуть отримувати певну інформацію.

Також підсумуємо, що в окремих нормах проекту Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» вписані положення, які свідчать про можливу участь приватного детектива у розслідуванні злочину.

Список використаних джерел:

1. Проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» [Електронний ресурс] // Офіційний вебсайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57580
2. Чередниченко О.Ю. Проблемні питання правового забезпечення детективної діяльності суб'єктів підприємництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/38681/1/181-182.pdf>
3. Мотуз М. Тенденції розвитку приватної детективної діяльності в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://law.knu.ua/images/abook_file/conf2011_kpp_motuz.pdf
4. Бугайчук К.Л. Інститут приватних детективів за кордоном: порівняльно-правовий аналіз / К. Л. Бугайчук. // Право і безпека. – 2016. – №1 (60). – С. 7–13